

EDUARD TUBIN

KOGUTUD TEOSED

IV seeria

XVIII köide

Klaveriteosed

Koostanud ja toimetanud
Vardo Rumessen

SISUKORD

Prelüüdid. Preludes

1. Con calmo. ETW 30-1
2. Moderato, con espressione. ETW 30-2
3. Moderato sostenuto, espressivo. ETW 33-1
4. Andante. ETW 33-2
5. Marciale sostenuto. ETW 33-3
6. Allegretto, con anima. ETW 36
7. Andante mesto. ETW 43
8. Moderato sostenuto. ETW 46-1
9. Allegretto moderato. ETW 46-2
10. Allegro molto vivace. ETW 46-3
11. Lento moderato. ETW 46-4
12. ETW 46-5
13. Valse molto lente. ETW 46-6
14. Chaconne. ETW 46-7

Ballaad chaconne'i vormis Mart Saare teemale. ETW 40

Variatsioonid eesti rahvaviisile. ETW 41

Neli rahvaviisi minu kodumaalt. ETW 42

1. Valss variatsioonidega. Waltz with Variations. ETW 42-1
2. Viljategemise laul. Sower's Song. ETW 42-2
3. Kandle polka. Kantele Polka. ETW 42-3
4. Tants targa reheall. Ritual Dance. ETW 42-4

Süit eesti karjaseviisidest. ETW 45

1. Karjase hällilaul. Shepherd's Lullaby. ETW 45-1
2. Kari metsa! Herd, Move On! ETW 45-2
3. Vihmalaul. Song of Rain. ETW 45-3
4. Helletused. Yodelings. ETW 45-4
5. Söö, kari! Graze, Herd! ETW 45-5
6. Kari koju! Herd Flocking Home! ETW 45-6
7. Karjase õhtulaul. Shepherd's Evening Song. ETW 45-7

LISA

Hällilaul. ETW 26

Albumileht. ETW 27

Epiloog. ETW 29

Sonett. ETW 28

Sarkasm. ETW 32

Kurb valss. ETW 37

Kolm eesti rahvatantsu. ETW 38

1. Sabatants. ETW 38-1
2. Hiiu valss. ETW 38-2
3. Saaremaa labajalg. ETW 38-3

Kolm lastepala. ETW 34

1. Vastlasõit. ETW 34-1134
2. Nukutants. ETW 34-2
3. Liblika lend. ETW 34-3

Muinasjutuke. ETW 35

Väike marss variatsioonidega. ETW 47

KOMMENTAARID

LÜHENDID

EKHS	Eesti Kultuurkapitali Helikunsti Sihtkapital
ETW	Eduard Tubina Helitööde Kataloog. The Works of Eduard Tubin. Thematic-Bibliographical Catalogue
EÜS	Eesti Üliõpilaste Selts
GMF	Gehrmans Musikförlag AB
KFUM	Kristliga Föreningen för Unga Män, Noorte Meeste Kristlik Ühing (NMKÜ)
SMB	Statens Musikbibliotek (Rootsi Riiklik Muusikaraamatukogu)
TMM	Teatri- ja Muusikamuseum
VR	Vardo Rumesseni erakogu

Allikates on antud ülevaade lõpetatud originaalkäsikirjadest ja helilooja elu ajal ilmunud trükiväljaannetest. Kui käsikirjas on märgitud teose kirjutamise aeg ja koht, siis on need loetelus märgitud koos viitega käsikirja asukoha kohta. Trükitud teoste puhul on lisatud nende avaldamise aeg ja koht. Kui mõnes allikas on märgitud muukeelne pealkiri, siis on ka see ära toodud.

Esimesel kohal (A) on märgitud kõige hilisem originaalkäsikiri või trükiväljaanne, mis on võetud käesoleva väljaande aluseks. Seejärel on nimetatud varasemad käsikirjad või trükiväljaanded (B, C jne.). Juhul kui on kasutatud mõnda kohta varasemast käsikirjast, siis on see siinkohal eraldi kommenteeritud. Kui teose originaalkäsikirja pole säilinud, siis on kasutatud helilooja eluajal ilmunud trükiväljaandeid.

Kommentaaries on piirdutud allikate loetelu ja nende üldise kirjeldusega. Täiemahulised kommentaarid on avaldatud internetis, kus on ära toodud peamised erinevused lõpetatud käsikirjade vahel. Erinevusi mustanditega pole kommenteeritud. Internetis avaldatud kommentaarides on ära toodud ka rahva- viisi ainelistes palades kasutatud rahvaviisid ja nende allikad (vt. www.tubinsociety.com).

Prelüüdid

1. Con calmo. ETW 30–1

Loodud 1928.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 1 (kogumikus "Kümme prelüüdi"). Daatum: 1928.

B. Originaalkäsikiri, TMM (M319). Tiitel: Sonett. Daatumita.

C. Originaalkäsikiri, TMM. Tiitel: Prelude. Daatumita (vt lk. 6).

A on kõige hilisem puhtandkäsikiri, mis pärineb 1976. a. koostatud kogumikust "Kümme prelüüdi". Käsikiri B on kõige varasem pliiatsiga kirjutatud, visandlik ja parandustega variant. See pärineb arvatavasti loomeajast, kannab pealkirja "Sonett" ning erineb kohati hilisematest käsikirjadest. Käsikiri C on tindiga puhtalt kirjutatud u. 1930. aastatel.

Takt

Tt. 18, 20 Käsikirjas A on *poco rall.* ja *Tempo I*, käsikirjas C on *rit.* ja *a tempo*.

T. 20 Käsikirjas A on p, käsikirjas C on pp.

T. 24 Käsikirjas A on vasakus käes teine akord *Ges-Des-F-ces*. Arvatavasti on see viga, ja peab olema *As-Des-F-ces*, nagu on käsikirjades B ja C.

2. Moderato, con espressione. ETW 30–2

Loodud 1928.

A. Originaalkäsikiri TMM (M319). Tiitel: Prelude. Daatumita.

Prelüüdi ainus säilinud käsikiri on kirjutatud u. 1930tel aastatel koos eelmise prelüüdi käsikirjaga C. Helilooja ei kasutanud seda prelüüdi 1976.a. koostatud kogumikus Kümme prelüüdi.

Takt

- T. 4 Käsikirjas A puudub vasakus käes esimesel löögil kaheksandik paus. Arvatavasti on see viga, kuna analoogilises taktis 11 on see olemas.
- Tt. 20–21 Käsikirjas A on vasakus käes märgitud pide *H-H*, mis on arvatavasti viga, kuna seda nooti pole võimalik reaalselt kinni hoida.
- T. 31 Käsikirjas A on vasakus käes viimane noot esialgu märgitud *b*, kuid parandatud *f*.
- T. 34 Käsikirjas A on *a tempo*. Arvatavasti peaks olema *Tempo I*.

3. Moderato sostenuto, espressivo. ETW 33–1

Loodud 1934.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr.2 (kogumikus "Kümme prelüüdi"). Daatum: 1934.

B. Trükk: E. Tubin. Kaks prelüüdi klaverile. Tallinn, EKHS, 1936.

C. Originaalkäsikiri TMM (M319). Pühendatud: Armsa sõbra Rudolf Keissile. E. Tubin, 9. juuli 1934.

D. Originaalkäsikiri, pliatsivisand TMM (M319). Tiitlita, daatumita.

Käsikiri A on kirjutatud 1976.a. kogumikus "Kümme prelüüdi" (nr. 2). Käsikiri C erineb kohati hiljem trükkis avaldatud variandist B ja on pühendatud helilooja noorpõlvesõbrale Rudolf Keissile (1899–1953), milline pühendus trükiväljaandes puudub.

Takt

- T. 1 Esimeses trükiväljaandes (B) on tempo tähistus *Lento espressivo*. Käsikirjas C on *L'istesso tempo*. Hilisemas käsikirjas A on *Moderato sostenuto, espressivo*.
- T. 5 Käsikirjas C on *mf*, mis teistes allikates puudub.
- T. 8 Käsikirjas C on vasakus käes kirjutatud:

- T. 9 Käsikirjas C on paremas käes kolmas kaheksandik *f*.
- T. 10 Käsikirjas C puuduvad paremas käes ülemises hääles *cresc.* ja *dim.* kahvlid.

- T. 11 Käsikirjas C on vasakus käes teine kaheksandik *f*.
- T. 15 Käsikirjas C on märkus *Appassionato e largamente*.
- T. 18 Käsikirjas C on märkus *Lento, con tenerezza ja espressivo*.
- T. 22 Käsikirjas C on märkuse *Tempo I* asemel *ritenuto*.

4. Andante (eesti viis). ETW 33–2

Loodud 1934.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 3 (kogumikus "Kümme prelüüdi"). Daatum: 1934.

B. Trükk: E. Tubin. Kaks prelüüdi klaverile. Tallinn, EKHS, 1936.

C. Originaalkäsikiri, pliatsivisand TMM (M319). Tiitel: Prelude. Daatumita.

D. Originaalkäsikiri TMM (M319). Tiitel: Hetk eesti motiivil. Daatumita.

Käsikiri A on kirjutatud 1976.a. kogumikus "Kümme prelüüdi" (nr.3). Käsikiri C on arvatavasti kõige varasem pliatsiga kirjutatud visandlik käsikiri ja pärineb tõenäoliselt loomeajast. Käsikiri D on tindiga kirjutatud puhtandkäsikiri, mis kannab pealkirja "Hetk Eesti motiivil" ja on kirjutatud arvatavasti 1934.–1935.a. Viimases esineb mitmeid erinevusi võrreldes lõpliku versiooniga. Prelüüdis on kasutatud Mart Saare poolt 1907.a. üles kirjutatud eesti rahvaviisi:

EÜS IV 1519 (6). >M. Saar. Laulnud Mari Paulus, 82 a., Pilstvere khk., Kõo v., Koksvere k., 1907. a.

Takt

- T. 1 Esimeses trükiväljaandes B on alapealkirjaks märgitud: *Eesti motiivil*. Käsikirjas A on kirjutatud *Estonian Tune*. Käsikirjas D on märgitud *Sostenuto, andante*, trükiväljaandes B on *Andante sostenuto*. Käsikirjas A on *Andante*.
- T. 20 Käsikirjas D on *Lento*, esimeses trükiväljaandes on *Lento espressivo*. Käsikirjas A on *Andante, espressivo*. Esimeses trükiväljaandes B on märgitud *pp*, mis hilisemas käsikirjas A puudub.

Tt. 24 Esimeses trükiväljaandes **B** on märgitud *molto sostenuto*, hilisemas käsikirjas **A** ainult *sostenuto*.

5. Marciale sostenuto. ETW 33–3

Loodud 1935.

A. Originaalkäsikiri, TMM (M319). Tiitel: Hetk. Pühendus: Armsale napsuvennale R. Keissile. E. Tubin. Daatum: Tartu, 26. juuli, 1935.

B. Originaalkäsikiri, pliatsiga, TMM (319). Tiitel: Prelüüd nr. 3. Daatumita.

Prelüüdi esialgne pliatsiga kirjutatud käsikiri **B** on pikem (29 takti) ja erineb tunduvalt hilisemast käsikirjast **A** (17 takti).

Rudolf Keiss (1899–1953) oli Tubina noorpõlvesõber, õppis Tartu Ülikoolis õigusteadust 1921–1928.

Takt

Tt. 9–10 Käsikirjas **A** on vasakus käes viimases akordis olev *as* ühendatud pidega järgmise takti esimese akordiga. Arvatavasti peab taktis 10 esimese akordis olema alumine noot *a*. Varasemas käsikirjas **B** on analoogilises taktis 22 vasakus käes esimesel löögil kirjutatud ainult kolm ülemist nooti. Siin on bekarr *a* ees lisatud toimetaja poolt.

Tt. 16–17 Neis taktides on arvestatud prelüüdi esialgset käsikirja **B**. Hilisemas käsikirjas **A** on esialgu kirjutatud:

Käsikirjas **A** on paremas käes kolmanda kaheksandiku peal olevas akordis lisatud hiljem pliatsiga *e-g* nagu on varasemas käsikirjas.

6. Allegretto, con anima. ETW 36

Loodud arvatavasti P. Laja tellimisel 1937.

A. Trükk: P. Laja. Klaverimängu õpetus 2. Tartu Loodus, 1937.

Prelüüdi originaalkäsikiri ei ole säilinud.

7. Andante mesto. ETW 43

Loodud 1949.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, SMB. Tiitel: Preludium för piano. Daatum: 19. veebruar 1949.

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Prelude. Daatumita.

C. Originaalkäsikiri, SMB. Tiitel: Prelüüd nr. 1. Daatum: 19. veebruar, 1949.

Nagu käsikirjast **C** võib järeldada, kavatses Tubin kirjutada tsükli klaveriprelüüde, millest on ainukese lõpetatud prelüüdina säilinud käesolev prelüüd, mille käsikirjade vahel olulisi erinevusi pole.

Takt

T. 24 Üheski säilinud originaalkäsikirjas ei ole märgitud viulivõtit, mis on lisatud redigeerija poolt.

8. Moderato sostenuto. ETW 46–1

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 4 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand SMB. Tiitel: Nr. 4. Daatum: August – september 1976.

9. Allegretto moderato. ETW 46–2

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 5 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Nr. 5. Daatum: August – september 1976.

Takt

T. 13 Originaalkäsikirjas on siin märgitud legato kaar, mis ulatub kuni järgmise taktini. Parandatud analoogilise takti 58 järgi, kus legato kaared algavad alates järgmisest taktist.

10. Allegro, molto vivace. ETW 46–3

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 6 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Nr. 6. Daatum: August – september 1976.

Taktid

Tt. 1–115 Käsikirjas **A** puuduvad vasakus käes *staccato* punktid ja paremas käes on legato märgitud vaid mõningates taktides. Arvatavasti on need unustatud ning vasaku käe akordid tuleks mängida *staccato*'s ja parema käe partii *legato*'s.

11. Lento moderato. ETW 46–4

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 7 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Nr. 7. Daatum: August – september 1976.

12. ETW 46–5

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 8 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Nr. 8. Daatum: August – september 1976.

Prelüüdis on helilooja kasutanud kaht eesti rahvaviisi, millest esimest pole õnnestunud tuvastada, teine on võetud Juhan Zeigeri koostatud kogumikust:

Juhan Zeiger, Eesti rahvaviisid, 1934 lk. 150

Taktid

T. 1 Mõlemas käsikirjas puudub tempo tähistus.

13. Valse molto lente. ETW 46–6

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 9 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Nr. 9. Daatum: August – september 1976.

14. Chaconne. ETW 46–7

Loodud 1976.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitel: Nr. 10 (kogumikus “Kümme prelüüdi”).

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Nr. 10. Daatum: August – september 1976.

Taktid

T. 1 Mõlemas käsikirjas puudub tempo tähistus.

Ballaad chaconne'i vormis Mart Saare teemale. ETW 40

Loodud 1945.

A. Tükk: Körling Förlag, Stockholm 1945. Tiitel: Ballade en forme de chaconne sur un thème de Mart Saar. Daatum: Neglinge, 8. märts, 1945.

B. Originaalkäsikiri pliatsiga, TMM (M483). Tiitel: Ballaad Mart Saare teemale “Seitse sammeldanud sängi”. Daatum: Neglinge, 8. märts, 1945.

C. Originaalkäsikiri pliatsiga, GMF. Tiitel: Ballaad. Daatumita.

D. Originaalkäsikiri pliatsivisand, SMB. Tiitlita. Daatumita.

Eduard Tubin on ballaadis kasutanud Mart Saare (1882–1963) koorilaulu ”Seitse sammeldanud sängi” eesti rahvuseepose ”Kalevipoeg” tekstile:

Lentamente

1. Pöö : sa
2. Or : ja

1. Vaa-ta, laa - nes pui - e pei - dus, pui - e pei-dus, pöö - sa var - jus,
2. Üks on sään - gi hä - da - oh - tu, tei - ne sään-gi or - ja - küt - kes,
küt : kes, kas : ke,
var : jus, kas : ke,
pui - e pei-dus, pöö - sa var - jus, kas - ke,
tei - ne sään-gi or - ja - küt - kes, kas - ke,

Mart Saar, Kümme koorilaulu segakoorile. Seitse sammeldanud sängi. Tartu, 1920.

Mart Saare koorilaulu aluseks on järgmine rahvaviis:

O - li mi - na til - le te - o pois - si, o - li mi - na ti - le pe - o pois - si.
Võ - se pes - si möi - sa re - hed, võ - se pes - si möi - sa re - hed.
Ku - ri mees tul - li kuu - si kus - ta, ku - ri mees tul - li kuu - si kus - ta.

EÜS V 143 (29) ja 29/31 <A. Kiiss, E. Eisenschmidt (1908) < Kambja khk., Kammeri v.

Kuna Mart Saar on kasutanud oma koorilalus eesti rahvaviisi, siis ei ole Tubina Ballaadi pealkiri päris täpne.

Käesoleva väljaande aluseks on esimene trükiväljaanne A, kus prantsusekeelne pealkiri on lisatud kirjastaja poolt. Varasemas käsikirjas B on viimased taktid kirjutatud tunduvalt erinevalt hilisemast trükiväljaandest.

Takt

T. 125 Nii käsikirjades kui esimeses trükiväljaandes puudub takti viimasel löögil *c* ees bemoll, mis on lisatud redigeerija poolt.

Tt. 151–159 Käsikirjas B on nende taktide asemel kirjutatud:

sostenuto poco a poco

mf *cresc.* *molto*

- T. 157 Nii esimeses trükiväljaandes, kui käsikirjades puudub takti viimasel löögil bassivõti, mis on lisatud redigeerija poolt.

Variatsioonid eesti rahvaviisile. ETW 41

Loodud 1945, parandatud 1981.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, SMB. Tiitel: Variatsioonid eesti rahvaviisile. Variations over Estonian folk tune. Daatum: Stockholm, 1945, rev. 1981.

B. Originaalkäsikirja koopia, VR. Tiitel: Variatsioonid eesti rahvaviisile. Variations over Estonian folk tune. Daatum: Stockholm, 1945, rev. 1981. Pühendus: Vardo Rumessenile tänulik E. Tubin. Handen, 28 juuni 1981.

C. Originaalkäsikiri TMM (M483). Tiitel: Variatsioonid eesti rahvaviisile. Pühendus: Olav Rootsile jõuluks 1945. Daatum: Hammarby 19–23. detsember 1945.

D. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, GMF. Tiitel: Variatsioonid eesti viisile. Daatumita.

Teose hilisemas käsikirjas A on helilooja teinud 1981. a. siinkirjutaja palvel mitmeid muudatusi, mis puudutavad peamiselt rütmi ja klaverifaktuuri. "Variatsioonide" teema koosneb kahest eesti rahvaviisist. Esimene on Kuusalust pärit "Karja kojutuleku laul":

Lahemaa vanad laulud. Koost. R. Mirov, I. Rüütel. V. Tormis. Tallinn, 1977, lk.85.

Teine viis on samuti pärit Kuusalust "Sulase karjapoisi ja talu karjapoisi lugu":

Juhan Zeiger, Eesti rahvaviisid, 1934 lk. 150.

Kuna Tubin on kasutanud "Variatsioonides" kahte erinevat rahvaviisi, siis ei ole teose pealkiri päris täpne.

Taktid

Tt.1–9 Kuna teose hilisemas käsikirjas A on helilooja ilmselt unustanud legato kaared kirjutamata, siis need on võetud varasemast käsikirjast C.

Tt. 10–18 Kuigi autori hilisemas käsikirjas A on legato kaared märgitud vaid

mõningates taktides, tuleks kõik need taktid esitada legato's.

Tt. 81–86 Varasemas käsikirjas on kirjutatud:

Marciale

Tt. 91–93 Varasemas käsikirjas on kirjutatud:

T. 116 Käsikirjades puudub vasakus käes kolmandal löögil bemoll c ees. Arvatavasti on see viga.

Tt. 127–129 Varasemas käsikirjas on kirjutatud:

Tt. 133–134 Varasemas käsikirjas on kirjutatud:

T. 137 Varasemas käsikirjas on kirjutatud:

Andante maestoso

T. 138 Varasemas käsikirjas on vasemas käes kirjutatud:

T. 139 Varasemas käsikirjas on vasemas käes kirjutatud:

T. 140 Varasemas käsikirjas on vasemas käes kirjutatud:

T. 141 Varasemas käsikirjas on vasemas käes kirjutatud:

T. 142 Varasemas käsikirjas on vasemas käes kirjutatud:

Neli rahvaviisi minu kodumaalt. ETW 42
Loodud 1947.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, VR. Tiitel: Four Folksongs from my Country. Fyra folksvisor från mitt hemland. Neli rahvaviisi minu kodumaalt. Daatum: Stockholm Juuni–oktoober 1947. I Waltz with Variations. Vals med variationer. Valss variatsioonidega; II Song of the Sowers. Såningsång. Viljategemise laul; III Zither-polka. Kantele-polka. Kandle polka; IV Ritual Dance. Dans på logen hos den Vise. Tants Targa reheall.

B. Trükk: Quatre chansons populaires de mon pays natal pour piano= Neli rahvaviisi minu kodumaalt= Four Folksongs from my Country= Vier Volksweisen aus meiner Heimat. Stockholm: Körling, 1951. Daatum: Stockholm, juuni-oktoober 1947.

I Valse avec variations = Waltz with variations = Walzer mit Variationen = Valss variatsioonidega; II Chant des semeurs = The sowers' song = Gesang der Säeleute = Viljategemise laul; III Polka

pour cithare = Zither-polka = Zitherpolka = Kandle polka; IV Danse rituelle = Ritual dance = Rituelier Tanz = Tants targa reheall.

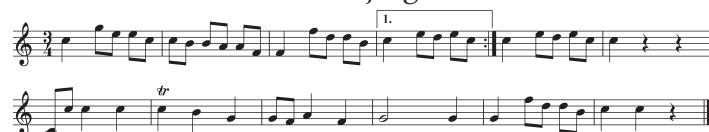
C. Originaalkäsikiri pliatsiga, GMF. Tiitel: Neli rahvaviisi minu kodumaalt. I Valss variatsioonidega; II Viljategemise laul; III Kandle polka; IV Tants Targa reheall. Daatum: Juuni – oktoober 1947.

D. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitlita, daatumita.

Käesoleva väljaande aluseks on helilooja poolt transparentile kirjutatud käsikiri A, milles on märgitud inglise-, rootsi ja eestikeelsed pealkirjad. Esimeses trükiväljaandes märgitud prantsuse- ja saksakeelsed pealkirjad on lisatud kirjastaja poolt.

1. Valss variatsioonidega.

Tubin on siin kasutanud järgmist rahvaviisi:

EÜS III 698 (19). Mänginud Gustav Alas, 71 a., Pühalepa khk., Suuremõisa v., Heltermaa, 1906. a. Koguja P. Süda. Tubina koopia: TMM M319, nim. 2 sü. 89.

Takt

T. 33 Nii originaalkäsikirjas A kui esimeses trükiväljaandes B on viimane kaheksandik vasakus käes a. Arvatavasti on see viga ja peab olema g, nagu on märgitud esialgses käsikirjas C.

2. Viljategemise laul.

Arvatavasti on tegemist setu päritolu rahvaviisiga, kuid selle täpsem algallikas on teadmata

3. Kandle polka.

Tubin kasutas siin Stockholmis elanud rahvapillimehelt Kandle Jussilt (J. Rosenstrauch) 17. juulil 1947.a. üles kirjutatud rahvaviisi, mille käsikiri asub SMB-s:

Takt

T. 1 Varasemas käsikirjas C on tempo märgitud: *Allegretto, ma molto rubato, quasi improvisatione*. Helilooja puhtandkäsikirjas A ja esimeses trükiväljaandes B on *allegretto, ma molto rubato e con inspiratione*.

T. 53 Esimeses trükiväljaandes B on ekslikult kirjutatud:

Parandatud originaalkäsikirja A järgi

4. Tants targa reheall.

Tubin on siin kasutanud tuntud eesti rahvaviisi "Targa rehealune":

Herbert Tampere, Eesti rahvapillid ja rahva-tantsud. Tallinn, 1975, lk. 125.

Süit eesti karjaseviisidest. ETW 45.

Loodud 1959.

A. Trükk: Tiitel: Süit eesti karjaseviisidest = Suite of Estonian Shepherd Melodies for Piano. New York : L. Juht'i nim. Eesti Muusikafond, 1960. Daatum: Stockholm, veebruar 1959.

I Karjase hällilaul = Shepherd's Lullaby; II Kari metsa = Herd, Move on!; III Vihmalaul = Song of Rain; IV Helletused = Yodelings; V Söö kari = Graze, Herd!; VI Kari koju = Herd Flocking Home; VII Karjase õhtulaul = Shepherd's Evening Song.

B. Koopia originaalkäsikirjast transparent-paberil, GMF. Tiitel: Süit eesti karjaseviisidest. Pühendus: Oma kallile Erikale. Edi. Daatum: 2. märts, 1959.

C. Originaalkäsikiri, mustand pliiatsikirjas, SMB. Tiitlid: 1. Kasva karjaseksi; 2. Laisk karjane (lõpetamata); III Kari metsa!; IV Helletused; V Aja kari siia!; VI Kari koju!; VII Vihmalaul; VIII Söö kari; IX Karjase õhtulaul. Daatumita.

Käesoleva väljaande aluseks on esimene trükiväljaanne A, mis kujutab endast koopiat helilooja poolt transparentile kirjutatud originaalkäsikirjast, mis pole säilinud.

Tsükli kirjutamisel on helilooja kasutanud Herbert Tampere koostatud antoloogiat Eesti rahvalaule viisidega I, Tallinn 1956 ja III, Tallinn 1958.

1. Karjase hällilaul.

Palas on kasutatud kahte erinevat rahvaviisi:

H. Tampere, Eesti rahvalaule viisidega III. Tallinn 1958, nr. 30 ja 31, lk. 184–185.

Takt

T. 1 Esialgses originaalkäsikirjas C on pealkirjaks märgitud "Kasva karjaseksi".

2. Kari metsa!

Palas on kasutatud kahte erinevat rahvaviisi:

H. Tampere, Eesti rahvalaule viisidega I. Tallinn 1956, nr. 53 ja 54, lk. 120–121.

3. Vihmalaul.

Pala aluseks on rahvaviisi:

H. Tampere. Eesti rahvalaule viisidega I. Tallinn 1956 nr 38 lk. 106.

4. Helletused.

Palas on kasutatud kahte erinevat rahvaviisi:

H. Tampere. Eesti rahvalaule viisidega I. Tallinn 1956 nr-d 14, 26 lk. 90, 96

5. Söö, kari!

Pala aluseks on rahvaviis:

1.-4. Süö, süö, mei - e kar - ja, süö mei - e ki - ri - ju kar - ja!
 Juos - ku mui - e mus - ta kar - ja, ka - ra - ku Ka - ha - la kar - ja!

H. Tampere. Eesti rahvalaule viisidega I. Tallinn 1956 nr 29 lk. 99.

6. Kari koju!

Esialguses käsikirjas C on selle osa pealkirjaks märgitud "Aja kari siia"! ja selle aluseks on rahvaviis:

Käi ko - du kar - ja - ke - ne, käi ko - du käs - ki - ma - ta, as - tu il - ma
 a - ja - ma - ta, il - ma vit - sa võt - te - ma - ta! Tu - tu - lu - tu, tu - tu - lu!

H. Tampere. Eesti rahvalaule viisidega I. Tallinn 1956 nr 45 lk. 111.

7. Karjase õhtulaul.

Palas on kasutatud kahte erinevat rahvaviisi:

1.-2. Vee - ri, vee - ri, päe - va - ke - ne, vee - ri vii - e vers - ta taa - del!
 1. Vee - ri, vee - ri päi - vä - kö - ne, öl - le - le,
 vee - ri, vee - ri, päi - vä - kö - ne öl - le - le!

H. Tampere. Eesti rahvalaule viisidega I. Tallinn 1956 nr 40, 41 lk. 107-108.

LISA

Hällilaul. ETW 26

Loodud 1925.

A. Originaalkäsikiri, TMM (M319). Tiitel: Hällilaul. Pühendus: Oma armsa sõbra Ruudile enne uinumist mängida. Edy Tubin. 19. detsembril 1925.

Nii see kui järgnev pala on pühendatud helilooja noorpõlvesõbrale Rudolf Keissile (1899-1953).

Albumileht. ETW 27

Loodud 1926.

A. Originaalkäsikiri, TMM (M319). Tiitel: Albumblatt. Pühendus: Süvenemiseks oma armsa Ruudile. Edy. 10. jaanuaril 1926.

Epiloog. ETW 29

Loodud 1927-1928 (?)

A. Originaalkäsikiri pliiatsikirjas, TMM (M319). Tiitel: Epilogue. Daatumita.

Sonett. ETW 28

Loodud 1927-1928 (?)

A. Originaalkäsikiri, TMM (M319). Tiitel: Sonett. Daatumita.

Sarkasm. ETW 32

Loodud 1928-1930 (?)

A. Originaaläsikiri, TMM (M319). Tiitel: Sarkasm. Daatumita.

Kurb valss. ETW 37

Loodud 1937.a. "Vanemuise" balletitantsija Elfriede Saariku jaoks.

A. Originaalkäsikiri "Vanemuise" teatri raamatukogus (nr. 1323). Tiitlita. Pühendus: Erikale, 1937.

B. Originaalkäsikiri pliiatsiga TMM (M319). Tiitel: Valse lente. Daatumita

Elfriede Saarik (1916-1983), Vanemuise teatri balletitantsija (1937-1944), hilisema nimega Erika Tubin, kellega Tubin abiellus 16. mail 1941. Teose esiettekanne pealkirja all "Kurb valss" toimus orkestriseades "Vanemuise" teatri balleti etendusel Elfriede Saariku esituses 4. märtsil 1939.a. Eduard Tubina juhatusel.

Kolm eesti rahvatantsu. ETW 38

Loodud u. 1938/ 1950ndad.

A. Origaalkäsikiri transparentpaberil, GMF. Tiitlid: I Introduction. Sabatants; II Hiiu valss; III Saaremaa labajalg. Daatumita.

B. Originaalkäsikiri pliiatsiga, SMB. Nr.1(II vers). Tiitlita. Daatumita.

C. Originaalkäsikiri pliiatsiga, SMB. I Tiitlita. II Tiitlita. III Tiitel: Saaremaa labajalg. Daatumita.

D. Originaalkäsikiri, pliiatsivisand, TMM (M319). I vers. Tiitlid: I Hiiu valss, II Saaremaa labajalg. Daatumita.

"Kolm eesti rahvatantsu" on kirjutatud Ernst Ildla võimlemisrühma jaoks. Kaks viimast osa on algselt loodud u. 1938.a. Esimene osa "Sabatants" on loodud u. 1950tel aastatel, mida Tubin hiljem kasutas 1960.a. ümber töötatud balletis "Kratt".

1. Sabatants. ETW 38–1

Pala aluseks on rahvatants:

R. Põldmäe, H. Tampere, Valimik eesti rahva-tantse. Eesti Rahvaluule Arhiivi Toimetused 8. Tartu 1938, lk. 69.

2. Hiiu valss. ETW 38–2

Pala aluseks on Hiiumaalt pärit rahvatants:

U. Toomi, Valimik eesti rahvatantse. Tallinn 1947, lk. 104.

3. Saaremaa labajalg. ETW 38–3

Pala aluseks on rahvatants:

EÜSI 925 (13). Laulnud Torupilli Hindrek, üle 60 a. v., Jämaja khk., Torgu v., Kargi k., 1904. a. Kogujad F. ja S. Talvik.

Kolm lastepala. ETW 34

Loodud: Riho Pätsu tellimisel 1935, millest viimane jäi trükist ilmumata.

1. Vastlasõit. ETW 34–1

A. Trükk: R. Päts. Klaverimängu õpetus 2. Tallinn, Kooli Kooperatiiv, 1935

B. Originaalkäsikiri TMM (M319). Tiitel: Vastlasõit. Daatumita.

Tt. 17–18 Need taktid originaalkäsikirjas puuduvad.

Tt. 20–22 Viimane kaheksandik paremas käes on *a1*

2. Nukutants. ETW 34–2

A. Trükk: R. Päts. Klaverimängu õpetus 3. Ute-keste tants. Tallinn, Kooli Kooperatiiv, 1936.

B. Originaalkäsikiri TMM (M319). Tiitel: Nukutants. Daatumita

3. Liblika lend. ETW 34–3

A. Originaalkäsikiri TMM (M319). Tiitel: Liblika lend. Daatumita

Esimese pala originaalkäsikiri B erineb hiljem trükis avaldatud väljaandest A ja on sellest kahe takti võrra lühem. Teise pala pealkiri “Nukutants” on võetud originaalkäsikirjast B. Kolmas pala “Liblika lend”, nagu ka järgnev pala “Muinasjutuke” jäid helilooja eluajal trükist ilmumata.

Muinasjutuke. ETW 35

Loodud 1935 arvatavasti Riho Pätsu tellimusel A. Originaalkäsikiri, TMM (M319). Tiitel: Muinasjutuke. Daatumita

Väike marss variatsioonidega. ETW 47

Loodud 1978 helilooja 7aastase pojatütre Rana jaoks.

A. Originaalkäsikiri transparentpaberil, SMB. Tiitel: A Little March with Variations. Pühendus: For my granddaughter Rana, 1978.

B. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, GMF. Tiitel: En liten march för Rana. Daatumita

C. Originaalkäsikiri, pliatsivisand, SMB. Tiitel: Rana marss. Daatumita